

Kicsi, nagy, idős, fiatal MINDEGYIKÜK EGYEDI!

A júniusi Pegazusban azokra irányítottuk a reflektorfényt, „akik a lovastorna szakágat a hátukon hordják”, vagyis a szakág talán legfontosabb szereplőire, lovainkra. Folytatjuk a sort, és ahogy az előző részben, most sem csak aktív, és nem is csak nemzetközi szinten versenyző négyglábúak mutatkoznak be, hiszen nemcsak az lehet kiemelkedő, aki világvetést nyert, hanem az is, aki versenyzők generációit segítette ahhoz, hogy megismerkedjenek ezzel a sportággal. Ahogy az előző részben, úgy most is a lovakkal dolgozó edzők, futószárazók írtak hűségese társaikról.

MAYA (SZELLŐ)

A Pasaréti Honvéd Lovas Sport Egyesület Lovastorna Szakosztályának 2008. szeptember elseje óta íródó történetében több, nemzetközi porondon is bevethető négyglábú sporttárs szerepelt és szerepel ma is: Toll Gomana (Gomi), a befejelt ugróló; Brandy,

az egykori kaszkadőr, akin már az első edzésen vágtaban álltunk; Cosmos CSI, akit annak ellenére, hogy egy herélt lóról beszélünk, legjobban a diva jelzővel mutathatnánk be; valamint Fecske (Fecsi), aki valljuk be, nem egyszerű eset, ennek ellenére tavaly sikeresen szerepelt egyebek között a junior világbajnokságon.

során, addig önagyságát nem próbálhattuk ki, hanem – a „zuhanyhíradó” szerint – a lovarda akkori szakmai vezetője, Zupán Péter döntése alapján került hozzánk. Folytatódott azzal, hogy már a neve sem az, aminek látszik – annak ellenére, hogy ez nem egy becenév. Őt mindenki Mayaként ismeri, szólítja, és csak nagyon kevesen tudják a „becsületes”, az útlevelében szereplő, nevét: Szellő. Ez úgy alakult ki, hogy amikor megérkezett a ló, nem volt útlevele, de valahogy azért mégis kellett őt szólítani, így megtörtént a keresztelő. (Lehet, hogy a korábbi helyén is így hívták.) A hivatalos okmány csak később érkezett meg, de akkor már senkit nem érdekelt a bejegyzett neve, hiszen addigra már ő volt Maya, a HÁZISÁRKÁNY. Igen, így idézőjelek nélkül, csupa nagybetűvel. Maya mindent megtett, hogy rászolgáljon a lovarda réme címre, gyakorlatilag kezelhetetlen volt.

Először is, nem lehetett vezetni. Ha éppen olyan kedve volt, akkor elrohant a vágta-pályára, és csak hosszú fogócskázás után lehetett megfogni. Ezek a „játszadózások” nem voltak veszélytelenek, Maya bárkin átgázolt, mint egy tank. Akár felszerelés közben is rendszeresen kitört a boxából és kezdődhetett a fogócska. Aztán, mivel állítólag korábban csikósbe-mutatónak szerepelt, ha álló helyzetben az egyik szárat elkezdték húzni, akkor ő lefeküdt lovassal a hátán, az osztályban lovagló kezdők és oktatójuk nagy öröme.

Edző/futószárazó: Jancsecz György

Klub: Pasaréti Honvéd Lovas Sport Egyesület

Kiemelkedő eredményei:

2016: CVI Hungary – 2. hely (CVICH1);

CVI Pezinok – 5. hely (CVICH2)

2017: CVI Kaposvár – 1. hely (CVICH2);

CVI Pezinok – 2. hely (CVICH2) és 3. hely (CVICH1)

19 alkalommal az szerzett 1. helyezést az országos bajnokságokon

Ez a történet most mégsem róluk szól, hanem a legkisebb lovunkról, Mayáról. Maya nagyon sok szempontból különleges jószág, de ezek közül talán az a legfontosabb, hogy ő az egyetlen négyglábú, aki gyakorlatilag a kezdetektől (akkor volt öt éves) a mai napig, 17 évesen is segíti a munkánkat.

Az első szokatlan dolog Mayával kapcsolatban, hogy amíg általában a legtöbb lovastorna-lovat nagyon komoly próbáknak, teszteléseknek vetik alá a kiválasztás

Ha az eddigiek még nem szegték volna végképp lovása kedvét, akkor jött egy előre nem megjósolható pillanatban a fő attrakció, amit én csak „hazafutásnak” neveztem: „csumi” vágta a fedeles átlóján, megspékelve három-négy bakolással. Az eredmény borítékolható volt. Ha a delikvens megúszta az esést és önszántából sem szállt le, az óra végéig akkor is már csak lépett.

Futószáron sem volt egyszerű vele a munka. Amikor úgy döntött – és ez rendszerint nagyon hamar bekövetkezett –, hogy „mára elég volt”, a futószár végén szembefordult a futószárazóval és se jobbra, se balra nem volt hajlandó elindulni, maximum elkezdett kihátrálni a körből.

Fáradozása eredményeként senki nem akart vele dolgozni. Tulajdonképpen ez volt az én nagy szerencsém, így kaptam egy nagy lehetőséget: ettől kezdve foglalkozhattam vele, felülhettem rá és futószárazhattam is. Gondolták, rosszabb már nem lehet. Ettől a pillanattól datálódik lovastornás futószárazói pályafutásom. Egy hónappal később, emlékeim szerint 2010 tavaszán a Nemzeti Lovardában több versenyzőnk is indult rajta lépésben, ahol egy pillanatnyi ügetést leszámítva tökéletesen végezte a feladatát.

Ez a siker csak a közös munka kezdetét jelentette, még nagyon sok mindent kellett együtt megtanulnunk, meg tapasztalnunk. Szép lassan nemcsak én, de a gyerekek is elkezdtek bízni a lóban, a Házisárkányból CUKI lett. Igen, így idézőjelek nélkül, csupa nagybetűvel.

Maya olyan biztos alapot nyújtott, amelyen a versenyzők megmutathatták tényleges tudásukat. A ló nem elvett, hanem hoztátett a közös produkcióhoz. Ennek köszönhetően időnként – első alkalommal talán éppen az általunk szervezett pályai versenyen – már nem csak a mi versenyzőink indultak Maya hátán.

Főhősünk itt is hozta a formáját: nem tetszett neki a kis fedeles, talán túl szűknek tartotta, így az egész bemelegítést végigtombolta a kaposvári versenyző befutása előtt.

Kollégáim technikai szünet kérését javasolták, de erre végül nem került sor, mert a nagy fedelesben a bemelegítő körön Maya már ismét nyugodtan, kontroll alatt

dolgozott és a versenykörön sem okozott csalódást.

A lépés után jöhetett az ügetés, majd a vágtamunka, természetesen először csak az edzéseken. A mai napig olyan az ügetése, hogy közben a háta szinte semmit sem mozog, így nyújtva könnyű átmenetet a rajta gyakorlóknak a lépéstől a vágtaig.

Talán már 2011-ben – de a Magyar Lovassport Szövetség weboldalán található versenyeredmények tanúsága szerint 2012 májusában már biztosan – versenykörülmények között is vágásban kötelezőhettek rajta sportolóink (Pap Júlia, Szakács Kata).

A vágtság kürre viszonylag sokáig kellett várunk, mert itt nem elegendő a ló megbízható munkája, Maya esetében pedig

tott a formáció, ahol ötödikek lettek (CVICH2).

A nemzetközi porondon a 2017-es év volt Maya legeredményesebb időszaka. Először áprilisban, Kaposváron, Karna Rebekával elhozták az aranyérmeket (CVICH2), és a nemzetközi versenyen újoncként induló Budai-Balogh Lilivel hetedikek lettek (CVICH1). Majd júniusban Pezinokban, Karna Rebekával a második (CVICH2), Budai-Balogh Lilivel a harmadik helyen (CVICH1) végeztek. Nem rossz, az előzmények ismeretében...

A digitálisan elérhető adatok szerint 2012 és 2019 között Maya 364-szer futott be versenyen. Ha a korábbi időszakot is figyelembe vesszük, ez a szám elérheti az 500-at is.

2012 és 2019 között Maya a hazai versenyeken összesen 179 alkalommal segítette hozzá a saját és más egyesületek sportolóit pontot érő helyezéshoz: 83 arany-, 38 ezüst- és 23 bronzérem, továbbá 14 negyedik és ugyanennyi ötödik helyezés, valamint 7 hatodik helyezés kötődik a nevéhez.

Az érintett körülből 50 versenyző közül a kupasorozat-győzelmeket (az adott évben az adott kategóriában a hazai minősítőversenyek eredményei alapján a legjobb versenyző) elért sportolók száma is számottevő.

Eddigi pályafutása során edzéseken, versenyeken, edzőtáborokban, továbbképzéseken, bemutatókon nagyságrendileg 100-

„A vér nem válik vízzé, Maya rendszeresen állított újabb és újabb kihívások elé, de ezzel együtt a legmegbízhatóbb lovunk lett”

különösen igaz, hogy a megfelelő méretű és magabiztos tudású versenyző is elengedhetetlen része a formációnak. Elsőként Karna Rebeka indulhatott Maya hátán gyermek kategóriában, 2015-ben még versenyen kívül, de attól kezdve már folyamatosan „élesben” is. Kettejük első nemzetközi megmérettetésére Magyarországon került sor, 2016-ban Budapesten, ahol 14 indulóból a második helyen végeztek (CVICH1). Ugyanebben az évben külföldön, Pezinokban is bemutatkozha-

120 lovastornász, leendő lovastornász, érdeklődő „fordult meg” a hátán.

Természetesen a vér nem válik vízzé. A többéves közös munkánk során Maya rendszeresen állított újabb és újabb kihívások elé (például vadidegen helyen is egy pillanatnyi esélyt kihasználva képes volt meglőgni a boxából), de ezzel együtt a legmegbízhatóbb lovunk lett.

Remélem, még sokáig segíti munkánkat, és az ő hátán kezdheti meg minden új jelentkezőnk a lovastornász pályafutását!

MOGYORÓ (NÉRÓ)

A Tündérvölgy LSE voltizslova az első pillanattól Néró, vagy ahogy a hétköznapokon hívjuk, Mogyoró. Nevét teltkarcsú alakjáról és a földimogyoróra emlékeztető színéről kapta. 2014-ben került egyesületünkhöz. Lovardánkban iskolalóként dolgozik, a kezdő gyerekek nagy kedvence a kényelmes, lassú mozgása és a végtelen türelme miatt. A lovastornát egyből a mélyvízben kezdte. Első bemutatkozása voltizslóként 2015-ben, egy gyereknap rendezvényen volt, ahol a futószáras lovasok mellett Bohácsi Melcsi tartott rajta egy rögtönzött lovastorna-bemutatót, a program színesítéséért. Ez adta meg számunkra a kezdőlökést, ezt követően kezdődtek

Edző/futószárazó:

Csipkerekai Olga, Héder Tünde

Klub: Tündérvölgy Lovarda SE

meg egyesületünknel a lovastorna-edzősek. Mogyikánk végtelen türelemmel tűrte a gyerekek próbálkozásait, az első pillanattól kezdve vigyázott rájuk, soha egy rossz mozdulata nem volt az esetlen próbálkozásokra. Ugyan semmi előképzettség nem volt a voltizs területén, jó természetének köszönhetően gyorsan alkalmassá vált arra, hogy csapatunkat segítse és vele versenyezhesünk. Nehézséget számára a vágásban való munka jelentett és jelent a mai napig. Dundi testét nehezen viszi vágásban, de már ebben is egyre szelbben szerepel. Mogyikánk a gyerekekkel együtt képződött, és reméljük, még hosszú ideig tudnak együtt dolgozni, fejlődni.

HUBERTUS

Erre az impozáns sötétpej heréltre (magassága kb. 175 cm), amely Timpex Hódítótól származik, mindenki emlékszik, aki egyszer látta – legyen az futószárazó, bíró, lovastornász vagy akár lovas. Hubertus az angol hunterek közé sorolható, szóval hihetetlenül kényelmes, megbízható, büszke ló, viszont figyelmesnek kell lenni vele és néha a humor sem árt, ha éppen nagyon jó kedve van. 2017 őszén került hozzánk Sós-kútra. Alapképzése magában foglalta a díjugratást és a díjlovaglást is, viszont hihetetlenül érzékeny szája „mellékhatásaként” minden csomót és kaput fel tudott törni, ki tudott nyitni. Hubertus ezek miatt numerikus zárral utazik minden versenyre, hogy boxában maradjon. Amikor hozzánk jött, először meg kellett tanulnia, hogyan kell aombokra és hegyekre felmászni és onnan megint lejönni. Ez „sok patkóvasba került”. Mostanra már a lábai képesek követni a spontaneitását.

Öt hónapig szoktattuk hozzá új feladatokhoz, ahhoz, hogy megtanulja, mi a feladata egy lovastornalónak. Ezek után elkezdődött az első versenyszezon, ahol már ő is részt vehetett. Indultak rajta a junior csapat, illetve a junior és a szenior páros kategóriában is. Nagyon jól és gyorsan fejlődött, és egyre

„Kényelmes,
megbízható, büszke ló,
viszont figyelmesnek
kell lenni vele és néha
a humor sem árt”

erősebb, magabiztosabb lett. Mind a junior csapat (Bohácsi Melinda, Bohácsi Adrienn, Főrián Elmira, Vida Zsófia, Görgey Zsófia, Habsburg Károly Konstantin), mind a junior párosunk (Bohácsi Melinda és Dabát Isabella) minősültek a 2018-as Európa-bajnokságra; szenior párosunk (Németh Blan-

Edző/futószárazó: Habsburg-Lothringen Eilika

Klub: Magyar Póni Klub Szövetség Sós-kúti Manók

ka és Pakot Anna) pedig az USA-ban, Tryonban rendezett lovas világtájkokra. A pezinoki CVI-n azzal a kihívással kellett szembenéznem, hogy egy karral futószárazzam Hubertust – baleset miatt nem volt más lehetőségem –, és néhány bíró számára ez csak a verseny harmadik napján tűnt fel. A karizmatikus Hubertust nagyon könnyen futószárazom, hiszen tiszteljük egymást és hallgatunk egymásra. A legkisebb segítségekre, kézjelekre és arckifejezésekre is reagál. Ebben az évben rajta indult volna két szenior párosunk a világbajnokságon, Svédországban.

Nagyon sokat jelentenek számomra a karizmatikus lovak, amelyeket az ember soha nem felejt el. Most is kicsit mosolyognom kell, hogy pont Hubertust választottam ki, mert két hete elbotlottunk. Szerencsére vele nem történt semmi, de én sajnos eltörttem a bokámat az esés közben. Ennek ellenére természetesen nem hibáztatom, hiszen aki lóra ül, annak tudatában kell lennie, hogy sajnos történhetnek ilyen balesetek is.

KOLA

Kola (mama) hatévesen, 1990-ben került a Budapesti Lovas Klubhoz Tatárné Laurencz Eszter edző és futószárazó irányítása alá, érdekessége, hogy rubellel kellett akkor még kifizetni a vételárát. Nagyon hamar beletanult a lovastorna rejtelmeibe, hibátlanul teljesített mindig a versenyeken, egyéni lovastornászok és csapat alatt egyaránt. Nemcsak voltizversenyek résztvevője volt, hanem hazai díjlovas megmérettetéseken is szép eredményekkel

Edző/futószárazó: Dr. Tatárné Laurencz Eszter
Klub: Budapesti Lovasklub

szerepelt. Kola mama egészen 2006-ig tudta segíteni a lovastornászokat, majd ezután Eszter néninek és egy lelkes rajongójának, Sándor Natáliának köszönhetően sikerült még pár szép és gondtalan nyugdíjasévet nyerni számára. 2009-ben búcsúztunk el tőle.

CORNETTO

Ez az elegáns vesztfáliai fekete ló véletlenül került hozzánk. Jannis Drewell is kipróbálta, de szerencsére nem vette meg. Cornetto igazán látványos és impozáns ló volt akkor is, viszont a magasztos kinézete mögött nem volt még sok önbi-

„Mindig sokkal stabilabb és nyugodtabb volt, amikor a csapat alatt ment, mert olyankor kis őrangyala is ott volt, akinek minden hibát mindig elnézett”

zalma. Az edzés előtti felszerelés, elkészülés mindig izgalmas volt: ha ketten próbálták egyszerre leápolni, ketten fáslizni, heveder meghúzása, ostorok meg még véletlenül sem lehettek a közelében... Ez a mélyreható pánik a korábbi lótulajdonos bánásmódjának lehetett a következménye.

Edző/futószárazó: Habsburg-Lothringen Eilika

Klub: Magyar Póni Klub Szövetség Sósikúti Manók

Minden lovastornásztól, lovastól, futószárazótól „multitasking” hozzáállást várt el. Mint minden lovastornalónál, vele is lassan kezdtük a kiképzést: mind a három alapjármódban dolgozunk velük, és egyszerre két vagy három lovastornászt is meg kell szokniuk, hogy lássák, rugalmasnak kell lenniük és minden tornással együtt kell dolgozniuk, harmonizálniuk kell. Cornetto mindig sokkal stabilabb és nyugodtabb volt, amikor a csapat alatt ment, mert olyankor kis „őrangyala”, Gréti

(a lótulajdonos Gaál Tibor lánya) is ott volt, akinek minden hibát mindig elnézett. Minden tornásznak meg kellett dolgoznia a „kegyességéért”. Nagyon szeretem őt díjlovaglásban is tovább kiképezni, hiszen az számomra tiszta öröm. Hetente háromszor síkmunkát folytatok vele, hetente egyszer pedig dombos réten vagy levendulásban megyünk, ahol a tolóereje fejlődik. Ezzel próbáljuk a hiányzó ugróedzést kompenzálni. Hetente kétszer-háromszor Tibor dolgozik vele, és hetente két alkalommal van lovastornaedzése. Ahogy más lovainkkal, vele is néhány nap többször is dolgozunk (olyankor egy edzés általában negyven perc).

2019-ben szenior csapatunk indult rajta az Ermelőban rendezett Európa-bajnokságon, a budapesti CVI-n és még más nemzetközi versenyen. Ebben az évben a svédországi világbajnokságra való kijutás lett volna a cél... Most folytatjuk vele a munkát és a 2021-es budapesti Európa-bajnokságot célozzuk meg.

Írták:
Bence-Kiss Krisztina,
Jancsecz György,
Csipkerek Olga,
Héder Tünde,
dr. Tatárné Laurencz Eszter,
Habsburg-Lothringen Eilika

Köszönjük a volt és jelenlegi versenyzőknek a cikkek elkészítésében nyújtott segítséget, különösen Sándor Natáliának, Török Barbarának, valamint Habsburg-Lothringen Zsófiának az értékes információkat, fotókat és fordításokat!